

DANA LIXENBERG. AMERICAN IMAGES

DANA LIXENBERG. AMERICAN IMAGES

Comissaris: Laurie Hurwitz i Marcel Feil

Dates: De l'1 d'octubre al 17 de gener

Adreça: Avinguda Litoral, 30 – 08005 Barcelona

Exposició organitzada per Fundación Mapfre i la Maison Européenne de la Photographie (MEP).

Comunicación Fundación Mapfre
Alejandra Fernández Martínez
690049112
alejandra@fundacionmapfre.org

Imatge de la portada:
Festa de naixement de Tish, 2008 de la sèrie *Imperial Courts* (1993—actualitat)
Còpia de plata en gelatina
Cortesia de l'artista i Grimm Amsterdam, Londres, Nova York
© Dana Lixenberg

Fundación Mapfre presenta **American Images**, la primera gran retrospectiva dedicada a la fotògrafa **holandesa Dana Lixenberg**. L'exposició reuneix algunes de les sèries més rellevants d'aquesta artista amb **més de tres dècades de trajectòria, realitzades als Estats Units: retrats i projectes que ofereixen una visió profunda i matisada de la societat nord-americana**. Mitjançant una aproximació basada en l'observació, la proximitat i el temps compartit amb els seus protagonistes, **Lixenberg construeix un relat visual que transcendeix les diferències d'estatus i posa el focus en la singularitat i la dignitat de cada individu**. La seva fotografia es converteix així en una reflexió sobre la identitat, la representació i l'experiència humana.

BIOGRAFIA

Dana Lixenberg (Amsterdam, 1964) va estudiar fotografia al London College of Printing (1984-1986) i a la Gerrit Rietveld Academie d'Amsterdam (1987-1989). En 1989 es va traslladar a Nova York. Actualment, divideix el seu temps entre aquesta ciutat i Amsterdam. Al llarg de la seva carrera ha fet retrats per a publicacions com **The New Yorker, The New York Times Magazine, Vibe i Newsweek**. Parallelament als seus encàrrecs, ha desenvolupat diversos projectes que dialoguen entre si, entre els quals destaquen els següents: *De Wallen* (2025), un retrat de l'històric barri vermell d'Amsterdam; *The Last Days of Shishmaref* (2007), dedicat a una comunitat inuit assentada en una illa enfront de la costa d'Alaska, i *Jeffersonville, Indiana* (1997-2004), centrat en un refugi per a persones sense llar en aquesta petita localitat nord-americana. **No obstant això, el seu treball més ambiciós i de més llarga durada és *Imperial Courts* (1993-actualitat), que va donar lloc a la publicació del llibre *Imperial Courts 1993-2015*, distingit el 2017 amb el prestigiós Deutsche Börse Photography Foundation Prize.**

Al llarg de la seva carrera, Lixenberg ha concebut els seus projectes com a sèries fotogràfiques i com a publicacions. La seva obra forma part de nombroses col·leccions públiques i privades i s'ha exhibit en institucions com **l'Aperture Foundation** (Nova York), **Mai Manó Ház** (Budapest), el **Rijksmuseum i l'Stedelijk Museum** (Amsterdam), el **Centre Photographique** (Ruan), **l'MMK** (Frankfurt), **The Photographers' Gallery** (Londres), **la Biennial de Busan**, el **Huis Marseille** (Amsterdam), **LACPS** (Los Angeles) i el **Fotomuseum Den Haag** (la Haia). Actualment, està representada per la Grimm Gallery, amb seus a Amsterdam, Londres i Nova York.

CLAUS

Imperial Courts, 1993-actualitat

Aquest projecte se centra en Imperial Courts, un complex d'habitatges socials al sud de Los Angeles, al barri de Watts, i es va iniciar després dels disturbis de 1992 arran de l'assassinat de Rodney King a les mans de la policia. Es tracta del treball més extens i rellevant de la trajectòria de Lixenberg. Des del 1993, l'artista ha anat documentant al llarg de més de trenta anys la vida dels seus habitants, la majoria de descendència hispana i afroamericana. El 2015 va presentar aquests retrats per primera vegada a l'exposició «Imperial Courts, 1993-2015», que també va donar títol a una publicació. Abans del llançament, Lixenberg en va distribuir una edició especial entre els residents retratats, fet que va reforçar el caràcter col·laboratiu que s'havia anat construint entre l'artista i els residents.

A més del llibre, el projecte, que segueix en procés, s'acompanya de textos, poemes recitats, audiovisuals i un web.

Càmera de gran format

A partir del 1993, Dana Lixenberg va començar a utilitzar una càmera de gran format. El funcionament lent i metòdic d'aquest tipus de càmera exigeix concentració, paciència i una estreta col·laboració entre la fotògrafa i el retratat, la qual cosa afavoreix la creació d'un clima de confiança i intimitat. Gràcies a aquesta eina, Lixenberg capta amb gran precisió els matisos de l'expressió, la postura i el llenguatge corporal, i s'allunya de la immediatesa de la fotografia digital. El resultat són imatges de gran claredat formal i profunditat humana que revelen les persones més enllà dels estereotips i de les seves identitats públiques.

Blanc i negre

A *Imperial Courts*, Dana Lixenberg utilitza el blanc i negre com una estratègia visual per desplaçar l'atenció del context cap a les persones retratades. En eliminar bona part dels elements descriptius vinculats a l'entorn i difuminar les referències temporals, evita que l'espectador interpreti les imatges a través dels estereotips associats al barri de Watts, tradicionalment associat en els mitjans de comunicació a la violència, la pobresa o les bandes. El blanc i negre reforça, a més, la quietud, la concentració i la qualitat atemporal dels retrats. Combinat amb la càmera de gran format, permet presentar els residents com a individus complexos i singulars i emfatitzar la seva dignitat, humanitat i presència per sobre de qualsevol etiqueta social.

L'EXPOSICIÓ

American Images reuneix més de tres dècades de trajectòria de Dana Lixenberg i presenta algunes de les sèries que va dur a terme als Estats Units des de principis dels anys noranta. **L'exposició permet recórrer l'evolució d'una mirada fotogràfica que es va consolidar en un moment de transició, poc abans que les tecnologies digitals transformessin profundament les formes de representació i construcció de la identitat.** A través de retrats i projectes documentals de llarg recorregut, Lixenberg ofereix una visió complexa, propera i profundament humana de la societat nord-americana, allunyada de tòpics i estereotips.

Nascuda en Amsterdam el 1964 i establerta a Nova York des del 1989, on va viure fins al 2018, Lixenberg va desenvolupar un estil fotogràfic des del punt de vista d'una estrangera radicada als Estats Units, la qual cosa li va permetre aportar la seva pròpia visió, matisada, del somni americà. **La seva obra es basa en la proximitat, l'empatia i la confiança amb les persones retratades.** Per a això, se serveix d'una càmera de gran format, que afavoreix un procés lent i col·laboratiu que possibilita captar l'autenticitat de cada subjecte i que l'artista descriu com un «ball lent» amb els seus retratats.

Tot i que ha fotografiat nombroses figures reconegudes del món de la política, la cultura i l'entreteniment, entre les quals es troben Prince, Jenny Holzer, Kate Moss, Leonard Cohen, Paul Bowles, Tupac Shakur o Biggie Smalls, per citar-ne només algunes, bona part de la seva obra se centra en comunitats marcades per la vulnerabilitat social, econòmica o ambiental. Entre els seus projectes més destacats es troba *Imperial Courts*, en el qual fa dècades que treballa al costat dels habitants d'un complex d'habitatges socials al barri de Watts de Los Angeles. El recorregut expositiu inclou, a més, els seus treballs sobre persones sense llar a Indiana i sobre la comunitat indígena inuit de Shishmaref, a Alaska, afectada pel canvi climàtic.

Al llarg de la seva trajectòria, Lixenberg ha mostrat el mateix respecte i atenció tant envers personatges famosos com envers persones anònimes. La seva obra elimina les diferències d'estatus i presenta cada individu amb dignitat, singularitat i humanitat, alhora que destaca el valor de cada experiència personal.

L'exposició s'estructura en cinc seccions i compta amb més de 126 fotografies, una instal·lació amb 300 polaroids, dues videoprojeccions i material audiovisual.

***Imperial Courts* (1993-actualitat)**

Imperial Courts és el projecte més extens i personal de Dana Lixenberg. Va sorgir després dels disturbis de Los Angeles de 1992, quan la fotògrafa va observar la diferència entre la realitat del barri de Watts i la imatge simplificada que n'oferien els mitjans de comunicació, centrada en la violència i les bandes.

El 1993 va tornar a Los Angeles per retratar els residents d'Imperial Courts, un complex d'habitatges social al sud de la ciutat. Gràcies al suport del líder comunitari Tony Bogard, va poder integrar-se en la comunitat i construir relacions de confiança amb els seus habitants. Per aconseguir-ho, va adoptar un mètode de treball lent i proper, passant temps amb els veïns abans de fotografiar-los. Es tracta també del primer projecte en el qual va utilitzar una càmera de gran format de 4 x 5 polzades, que afavoreix un procés col·laboratiu i reflexiu. A més, després de cada sessió, Lixenberg compartia les seves fotografies de prova fetes amb pel·lícula Polaroid i els fulls de contacte amb les persones retratades.

Les imatges resultants, acuradament compostes i allunyades del sensacionalisme, ofereixen una visió complexa i humana d'una comunitat sovint estigmatitzada. Aquest projecte va marcar un punt d'inflexió en la carrera de Lixenberg i va impulsar la seva trajectòria editorial posterior, arran de la seva publicació a la revista *Vibe* el 1993.

Toussaint, 1993 de la serie *Imperial Courts* (1993—en curs)

Còpia de gelatina de plata
Cortesia de l'artista i
Grimm Amsterdam,
Londres, Nova York
© Dana Lixenberg

Imperial Courts 2

Després de finalitzar la primera fase d'*Imperial Courts* el 1993, Dana Lixenberg va mantenir el contacte amb la comunitat i va tornar periòdicament al barri. El 2008 va reprendre el projecte, motivada per l'impacte emocional que les seves imatges tenien en els residents.

A partir d'aleshores, va tornar a retratar a les persones fotografiades anys enrere, juntament amb les seves famílies i els nous habitants del barri. El projecte va evolucionar per mostrar les relacions entre individus, generacions i comunitat i evidenciar com algunes vides havien canviat mentre l'entorn romania gairebé igual. Alguns nens van reaparèixer convertits en adults i pares, mentre que d'altres estaven absents perquè eren a la presó o havien estat assassinats.

Amb el temps, Lixenberg va ampliar el seu treball incorporant enregistraments d'àudio i vídeo, la qual cosa va enfortir encara més el seu vincle amb els residents, que l'anomenaven afectuosament *the picture lady* («la senyora de les fotos»). El resultat és un retrat col·lectiu de més de tres dècades que documenta la continuïtat, la transformació i la memòria d'una comunitat al llarg del temps.

Imperial Courts (instal·lació de vídeo, 2015)

L'any 2012, Dana Lixenberg va incorporar imatges en moviment al seu projecte *Imperial Courts* i va crear una instal·lació de vídeo de tres canals i seixanta-nou minuts de durada que mostra escenes quotidianes i celebracions del barri.

Filmada amb plànols fixos i una observació pausada, l'obra retrata converses, reunions familiars i moments de convivència, i alterna instants espontanis amb intervencions directes dels residents davant la càmera. El vídeo destaca tant la fortalesa i la cohesió de la comunitat com les dificultats que es troben en el seu dia a dia, entre les quals destaquen la violència i la presència policial constant.

La banda sonora, formada per sons ambientals, música i veus dels mateixos veïns, contribueix a crear un retrat immersiu i humà d'*Imperial Courts* i trasllada al format audiovisual la mirada respectuosa i propera característica de Lixenberg.

Tupac Shakur, 1993

El retrat de Tupac Shakur fet per Dana Lixenberg per a la revista *Vibe* el 1993 és una de les seves fotografies més reconegudes. L'encàrrec va sorgir després que la revista, fundada per Quincy Jones, publicàs una part del seu treball a Imperial Courts, fet que va marcar l'inici d'una col·laboració clau per a la seva carrera.

El retrat de Tupac, fotografiat als vint-i-dos anys a Atlanta, defuig els estereotips habitualment associats amb la seva imatge pública. Lixenberg capta l'artista com una persona reflexiva, sensible i introspectiva i destaca la seva dimensió intel·lectual i artística.

Després de les morts de Tupac i de Christopher Wallace (conegut com a The Notorious B.I.G. o Biggie Smalls), esdevingudes amb tan sols un any de diferència, tant ells com els seus retrats van adquirir un caràcter icònic. Amb el temps, aquestes imatges van transcendir el seu context editorial i van ser reproduïdes i reinterpretades en murals, tatuatges, cartells i altres formats. El mural que es pot veure aquí, dissenyat originalment per a una publicació, mostra com les imatges de Tupac i de Biggie s'han convertit en un símbol durador de la cultura popular.

Tupac Shakur, 1993

Còpia de gelatina de plata

Cortesia de l'artista i
Grimm Amsterdam,
Londres, Nova York

© Dana Lixenberg

Polaroid 54/59/79 (1993-2010)

Entre 1993 i 2010, Dana Lixenberg va utilitzar pel·lícules instantànies Polaroid per comprovar la il·luminació i la composició de les seves fotografies. Aquestes imatges, creades inicialment com a eines de treball, les regalava a les persones retratades, per la qual cosa no se'n conserven moltes.

Després que es deixessin de produir aquestes pel·lícules el 2008, Lixenberg va revisar anys més tard les còpies que quedaven en el seu arxiu i les va reunir en el llibre *Polaroid 54/59/79*, que va donar origen a una exposició a Amsterdam el 2022. Les polaroids, amb les seves imperfeccions i marques visibles, reflecteixen l'espontaneïtat i el caràcter íntim de les trobades fotogràfiques. Avui constitueixen un valuós testimoni de gairebé dues dècades de treball i d'una pràctica fotogràfica ja desapareguda. A l'exposició que presentem, les més de 300 polaroids es mostren en unes vitrines especialment dissenyades per exposar-les i estan acompanyades d'una projecció.

Projecció

La projecció digital reuneix còpies de treball, pàgines de revistes i fulls de contacte de l'arxiu de Dana Lixenberg que revelen el procés analògic que seguia abans de l'arribada del format digital. Aquestes imatges documenten moltes de les trobades que l'artista ha anat capturant al llarg de la seva trajectòria —celebracions, moments aparentment banals, festivitats— i complementen les polaroids de prova conservades en el seu arxiu.

La instal·lació s'acompanya d'*American Sounds*, una peça sonora creada pel discjòquei i productor Vic Crezée a partir de música i textos recitats per persones fotografiades per Lixenberg. La peça va ser creada el 2018 amb motiu de la presentació del llibre *Tupac Biggie* a Amsterdam.

Jeffersonville, Indiana (1997-2004)

Entre 1997 i 2004, Dana Lixenberg va desenvolupar un projecte fotogràfic centrat en les persones sense llar del refugi Haven House, a Jeffersonville (Indiana). El que va començar com un encàrrec per a una revista es va transformar en un treball personal de llarga durada.

Interessada per la diversitat i les històries individuals dels residents, Lixenberg va evitar representar-los únicament a través de la seva situació de sensellarisme. Els seus retrats se centren en la persona i en destaquen la dignitat i identitat, sense explicar les circumstàncies que la van abocar a viure al carrer.

Durant sis anys la fotògrafa va tornar periòdicament a Haven House i va documentar la realitat canviant dels seus habitants, posant en relleu l'amplitud del problema de la falta de llar als Estats Units.

Patricia Miller, 1998 de la serie Jeffersonville, Indiana (1997—2004)

Còpia cromogènica analògica

Cortesia de l'artista i Grimm Amsterdam, Londres, Nova York
© Dana Lixenberg

Els últims dies de Shishmaref (2007)

El 2007, Dana Lixenberg va fotografiar a la comunitat inuit de Shishmaref, a Alaska, amenaçada pel canvi climàtic. Tot i que la població, d'unes sis-centes persones, havia votat a favor de la reubicació, a causa de les tempestes cada cop més freqüents i de l'erosió costanera provocada pel desglaç, la falta de finançament ha impedit aquest trasllat.

Durant dues estades al poble, Lixenberg, convidada pel cineasta holandès Jan Louter, es va centrar menys en la crisi mediambiental i més en la vida quotidiana dels seus habitants, documentant la seva relació amb el territori i els canvis que afrontaven. La sèrie aborda temes com la pèrdua de terres, la preservació de la cultura indígena i el risc de desplaçament de la comunitat.

A través de retrats, interiors i paisatges, la fotògrafa mostra l'estreta connexió entre les persones i el seu entorn i aconsegueix crear un retrat sensible d'una comunitat que lluita per mantenir la seva identitat enfront de profundes transformacions socials i mediambientals.

Amos Olanna, 2007 de la serie The Last Days of Shishmaref (2007)

Impressió amb pigments d'arxiu

Cortesia de l'artista i Grimm Amsterdam, Londres, Nova York

© Dana Lixenberg

Retrats (1993-2003)

Entre el 1993 i el 2003, Dana Lixenberg va recórrer els Estats Units i va fer retrats per a publicacions com *Vibe*, *The New York Times Magazine*, *The New Yorker* i *Rolling Stone*. Les seves fotografies inclouen tant figures públiques —Whitney Houston, Allen Ginsberg, Kate Moss, Leonard Cohen, JayZ i Iggy Pop, entre d'altres— com persones anònimes procedents de contextos molt diversos, i mostren la diversitat de la societat nord-americana.

El mètode de Lixenberg, basat en l'ús d'una càmera de gran format de 4 x 5 polzades, requereix calma i concentració per part de la fotògrafa i el retratat. Sense diferenciar entre encàrrecs editorials i projectes personals, la fotògrafa construeix un ampli retrat de la societat nord-americana en el qual rebutja jerarquies de fama o estatus i atorga a cada subjecte la mateixa dignitat, atenció i humanitat.

CATÀLEG

El catàleg reproduceix imatges de totes les obres exposades. Inclou textos dels comissaris, l'historiador i crític de la fotografia Marcel Feil i la comissària principal de la Maison Européenne de la Photographie, Laurie Hurwitz, així com amb un assaig reeditat de George Pitts, artista i primer director de la revista *Vibe*.

TALLER *GET REAL! (OBRE ELS ULLS!)*

En el marc de **Get Real! (Obre els ulls!)**, el programa de tallers del **KBr** que promou la trobada entre fotògrafs de prestigi reconegut i creadors interessats en la pràctica fotogràfica contemporània, el **6 d'octubre** s'obrirà la convocatòria per participar en un *workshop* impartit per **Dana Lixenberg**. L'activitat inclourà una xerrada inaugural el **25 de novembre** i es desenvoluparà del **26 al 29 de novembre**.

COL·LEGIS I FAMÍLIES

En un món envaït pels estímuls visuals, en què diàriament rebem i creem constantment imatges, el programa Quan la Fotografia és Art està concebut per dotar nens i joves d'un senzill però sòlid conjunt de coneixements amb què:

- Reconèixer la múltiple naturalesa de la imatge
- Assimilar els conceptes bàsics per identificar-ne i apreciar-ne els valors artístics.
- Utilitzar la fotografia com a eina per expressar –i compartir– emocions i idees.
- Proporcionar les nocions essencials per analitzar el sentit de les imatges i poder així desenvolupar-se amb criteri a l'hora de rebre-les i generar-les.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

KBr Fundación Mapfre

Avinguda Litoral, 30 – 08005 Barcelona

infokbr@fundacionmapfre.org

Telf: +34 93 272 31 80 **Tallers**

Get Real! (Obre els ulls!)

Facebook -fundacionmapfre cultura

Instagram- @kbrfmapfre

X- @kbrfmapfre

Horari general:

Dilluns (excepte festius): Tancat

Dimarts a diumenges (i festius): 11.00 – 19.00 h

Últim accés: 30 minuts abans del tancament

Entrades

General: 5 € Reduïda: 3 €

Gratuïta: dimarts (excepte festius)

Audioguies

Disponibles en espanyol, català i anglès. Format en línia, accessible a través del mòbil sense descàrregues ni instal·lacions.

Inclusa en l'entrada individual. Més informació en la secció «Entrades».